

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 1082/2020
14.10.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Веска Крстајића, Биљане Синановић, Милунке Цветковић и Радослава Петровића, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Снежаном Лазин, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА и др, због кривичног дела противправно лишење слободе у саизвршилаштву из члана 132. став 1. у вези члана 33. Кривичног законика и др, одлучујући о захтевима за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Ивана Ћаловића и браниоца окривљене ББ - адвоката Предрага Божовића, поднетим против правноснажних пресуда Основног суда у Чачку К.бр.49/16 од 04.10.2019. године и Вишег суда у Чачку Кж1 51/20 од 17.06.2020. године, у седници већа одржаној дана 14.10.2020. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

I ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Ивана Ћаловића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Чачку К.бр.49/16 од 04.10.2019. године и Вишег суда у Чачку Кж1 51/20 од 17.06.2020. године, у односу на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) Законика о кривичном поступку, док се у осталом делу захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног **ОДБАЦУЈЕ** као недозвољен.

II ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољен захтев за заштиту законитости браниоца окривљене ББ - адвоката Предрага Божовића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Чачку К.бр.49/16 од 04.10.2019. године и Вишег суда у Чачку Кж1 51/20 од 17.06.2020. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Чачку К.бр.49/16 од 04.10.2019. године, између осталих, окривљени АА и ББ су оглашени кривим због извршења кривичног дела противправно лишење слободе у саизвршилаштву из члана 132. став 1. у вези члана 33. КЗ и осуђени су на казне затвора у трајању од по 1 (једне) године и 2 (два) месеца, а у коју казну се окривљеној ББ урачунава време проведено у притвору у периоду од 17.01.2016. године до 02.02.2016. године.

Истом пресудом оштећени ВВ је ради остваривања имовинскоправног захтева упућен на парницу. Окривљени АА и ББ су обавезани да плате суду на име паушала

износе од по 6.000,00 динара, а окривљени АА је обавезан и да плати суду на име трошкова кривичног поступка износ од 23.250,00 динара, а све у року од 15 дана по правноснажности пресуде, под претњом извршења. Окривљени АА и ББ су обавезани да заједно са окривљенима ГГ, ДД и ЂЂ као солидарни дужници плате оштећеном на име трошкова кривичног поступка износ од 105.750,00 динара, као и да плате суду на име осталих трошкова кривичног поступка износ од 25.317,00 динара, а све у року од 15 дана по правноснажности пресуде, под претњом извршења.

Пресудом Вишег суда у Чачку Кж1 51/20 од 17.06.2020. године у ставу првом изреке поводом жалбе браниоца окривљеног ЂЂ, а по службеној дужности, преиначена је пресуда Основног суда у Чачку К.бр.49/16 од 04.10.2019. године тако што је Виши суд у Чачку према окривљеном ЂЂ на основу члана 422. тачка 3) ЗКП одбио оптужбу за кривично дело злостављање и мучење из члана 137. став 1. КЗ и одредио да трошкови кривичног поступка у односу на овог окривљеног падају на терет буџетских средстава суда. У ставу другом изреке пресуде делимично је усвојена жалба браниоца окривљеног АА, па је преиначена пресуда Основног суда у Чачку К.бр.49/16 од 04.10.2019. године у погледу одлуке о трошковима кривичног поступка, тако што је Виши суд у Чачку окривљеног АА ослободио од плаћања трошкова кривичног поступка у износу од 23.250,00 динара, док су у преосталом делу жалба браниоца окривљеног АА и у целости жалбе бранилаца окривљених ББ и ДД одбијене као неосноване, а жалба браниоца окривљеног ГГ је одбачена као неблаговремена, па је првостепена пресуда у непреиначеном делу потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтеве за заштиту законитости су поднели:

- бранилац окривљеног АА - адвокат Иван Ћаловић, због повреда закона из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП и члана 132. КЗ, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји поднети захтев, те да укине пресуду Вишег суда у Чачку Кж1 51/20 од 17.06.2020. године и предмет врати том суду на поновни поступак и одлучивање по изјављеној жалби браниоца окривљеног или да преиначи пресуде Основног суда у Чачку К.бр.49/16 од 04.10.2019. године и Вишег суда у Чачку Кж1 51/20 од 17.06.2020. године тако што ће окривљеног АА ослободити од оптужбе за кривично дело противправно лишење слободе из члана 132. став 1. КЗ;

- бранилац окривљене ББ - адвокат Предраг Божовић, због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји поднети захтев, те да укине пресуде Основног суда у Чачку К.бр.49/16 од 04.10.2019. године и Вишег суда у Чачку Кж1 51/20 од 17.06.2020. године и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење, као и да позове браниоца на седницу већа на којој се буде одлучивало о предметном захтеву.

Врховни касациони суд је, након испитивања поднетих захтева за заштиту законитости у смислу одредби члана 487. ЗКП, доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног АА Републичком јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да

њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих су поднети захтеви за заштиту законитости, па је, након оцене навода изнетих у захтевима бранилаца окривљених, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА је неоснован у делу који се односи на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП, док је у осталом делу недозвољен.

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљене ББ је недозвољен.

Указујући на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП, бранилац окривљеног АА у поднетом захтеву истиче да је у жалбеном поступку, као члан већа другостепеног суда, учествовао судија Петар Марковић који је у складу са одредбом члана 38. став 1. ЗКП био дужан да прекине сваки рад на предмету и да се изузме од вршења судијске дужности у истом, обзиром да је он претходно у овом предмету у току 2016. године учествовао као судија појединац на главном претресу у првостепеном поступку.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног се, по оцени Врховног касационог суда, не могу прихватити као основани, из следећих разлога:

Наиме, према одредби члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП битна повреда одредаба кривичног поступка постоји ако је на главном претресу учествовао судија или судија поротник који се морао изузети.

Одредбама члана 37. став 1. тачка 1) до 4) ЗКП предвиђене су ситуације у којима се судија или судија поротник мора изузети од вршења судијске дужности у одређеном предмету, због неког одређеног односа и повезаности судије са учесницима поступка или са предметом. Између осталог, када је реч о повезаности судије са предметом, прописано је у тачки 4) да судија не може вршити судијску дужност ако је у истом предмету поступао као судија за претходни поступак или је одлучивао о потврђивању оптужнице или је учествовао у доношењу мериторне одлуке о оптужби која се побија жалбом или ванредним правним леком.

Из наведених законских одредби произилази да се о апсолутно битној повреди одредаба кривичног поступка о којој је реч и на коју се бранилац окривљеног позива, може говорити само уколико се ради о учествовању у суђењу у првостепеном поступку или о одлучивању у поступку по редовном или ванредном правном средству, судије који се мора обавезно изузети из разлога прописаних у члану 37. став 1. ЗКП.

Како у конкретном случају из списка предмета произилази да је судија Петар Марковић у току првостепеног поступка само одложио главни претрес заказан за дан 09.03.2016. године, те да у истом предмету није поступао као судија за претходни поступак, нити је одлучивао о потврђивању оптужнице, нити је учествовао у доношењу мериторне одлуке о оптужби која се побија жалбом, то, дакле, не постоји

разлог за обавезно изузеће овог судије од вршења судијске дужности предвиђен одредбом члана 37. став 1. тачка 4) ЗКП, нити други разлози предвиђени одредбама члана 37. став 1. тачка 1) до 3) ЗКП. Имајући у виду да се битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП односи само на разлоге везане за обавезно изузеће судије, када се судија мора изузети од вршења судијске дужности у одређеном предмету, то, дакле, супротно наводима захтева браниоца окривљеног АА, у конкретном случају није учињена ова повреда.

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљене ББ у целости, као и захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА у преосталом делу, су одбачени као недозвољени.

Наиме, бранилац окривљеног АА у осталом делу захтева истиче да је суд погрешно применио одредбе чланова 132. и 33. КЗ и погрешно правно квалификовао радње овог окривљеног, јер би се у конкретном случају могло радити једино о кривичном делу принуда из члана 135. КЗ, а који наводи браниоца окривљеног би по налажењу овога суда представљали повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП у вези чланова 33. и 132. КЗ, због које је подношење захтева дозвољено окривљеном. Међутим, бранилац суштински ову повреду закона образлаже тако што оспорава и полемише са чињеничним утврђењима у правноснажним одлукама и указује на погрешну оцену доказа од стране нижестепених судова, давањем сопствене оцене изведених доказа која је потпуно другачија од оне дате у побијаним правноснажним пресудама. Ово имајући у виду да истиче да из свих изведених доказа произилази да радње овог окривљеног нису предузете у циљу спречавања оштећеног да напусти спорни стан, нити је умишљај окривљеног био уперен на ограничавање и лишење слободе кретања оштећеног, већ да од оштећеног употребом силе и претњом изнуди признање за изговорене клевете, а што је и сам окривљени признао, те се истиче и да окривљени није ни био свестан да је оштећени претходно противправно лишен слободе од стране окривљених ББ и ДД и против своје воље доведен у спорни стан у коме су се налазили остали окривљени, нити је током поступка утврђено да је постојала заједничка одлука окривљених да оштећеном противправно одузму слободу кретања и да је овај окривљени својим радњама на било који начин битно допринео извршењу предметног кривичног дела.

Бранилац окривљене АА као разлог подношења захтева истиче повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП навођењем да би се у радњама окривљене које су описане у изреци првостепене пресуде могло евентуално радити о кривичним делима увреда из члана 170. КЗ и лака телесна повреда из члана 122. став 1. КЗ за која се гони по приватној тужби или евентуално о кривичном делу злостављање и мучење из члана 137. став 1. КЗ, при чему је за сва ова кривична дела кривично гоњење застарело. Међутим, и бранилац окривљене ову повреду закона, због које је подношење захтева дозвољено окривљеној, образлаже тако што оспорава и полемише са чињеничним утврђењима у правноснажним одлукама и указује на погрешну оцену доказа од стране нижестепених судова, давањем сопствене оцене изведених доказа која је потпуно другачија од оне дате у побијаним правноснажним пресудама и изношењем сопственог чињеничног закључка да током поступка није на несумњив начин утврђено да је окривљена, која је пре критичног догађаја била у пријатељским односима са

оштећеним, извршила кривично дело противправно лишење слободe из члана 132. став 1. КЗ, односно да је њен умишљај био уперен на извршење истог, обзиром да из утврђеног чињеничног стања произилази да оштећени, који је добровољно изашао из своје куће и ушао у аутомобил окривљене по њеном позиву, критичном приликом није стварно лишен могућности слободe кретања, те да је разлог његовог позивања то што је окривљена ББ хтела са њим да расправи шта је он причао о њој, а за шта је она сматрала да је неистинито, као и да је окривљена, након задавања удараца оштећеном у њеном стану од стране осталих окривљених и захтева да скине одећу са себе и пева, оштећеног на позив његових родитеља одвезла кући.

Како је, дакле, у поднетим захтевима за заштиту законитости бранилаца окривљених АА и ББ, као разлог побијања правноснажних пресуда, само формално означена повреда закона због које је подношење захтева дозвољено окривљенима (члан 439. тачка 2. ЗКП), док се суштински указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање и погрешну оцену доказа од стране нижестепених судова, давањем сопствене оцене изведених доказа, а што не представља законски разлог због којег је у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП дозвољено подношење овог ванредног правног лека окривљенима и њиховим браниоцима због повреде закона, то је Врховни касациони суд захтеве бранилаца окривљених у овом делу оценио недозвољеним.

Поред тога, браниоци окривљених АА и ББ у поднетим захтевима истичу и да су нејасни разлози које су нижестепени судови дали у образложењима побијаних пресуда везано за постојање на страни окривљених јединственог умишљаја да изврше кривично дело противправно лишење слободe у саизвршилаштву из члана 132. став 1. у вези члана 33. КЗ, а што би по налажењу овога суда представљало битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП. Осим тога, бранилац окривљене ББ у поднетом захтеву истиче и да је суд приликом одмеравања казне окривљеној погрешно као отежавајућу околност у смислу члана 54. став 1. КЗ узео у обзир да је она као женска особа, која у будућности треба да буде мајка, да васпитава децу и да буде узор у понашању, критичном приликом испољила бруталност, а који наводи браниоца окривљене би представљали повреду одредбе члана 441. став 1. ЗКП.

Имајући у виду да из изнетих навода произилази да браниоци окривљених АА и ББ нижестепене пресуде побијају и због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, а бранилац окривљене ББ и због повреде одредбе члана 441. став 1. ЗКП, а које повреде одредаба ЗКП не представљају законске разлоге због којих је у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП дозвољено подношење захтева за заштиту законитости окривљенима и њиховим браниоцима због повреде закона, то је Врховни касациони суд захтеве за заштиту законитости бранилаца окривљених и у овом делу оценио недозвољеним.

Са изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама није учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП на коју се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Ивана Ћаловића, Врховни касациони суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП захтев браниоца окривљеног АА у односу на ову повреду одбио као неоснован, док је на основу члана 487. став 1. тачка 2) ЗКП у вези члана 485. став 4. ЗКП одбацио као

недозвољене и то у преосталом делу захтев браниоца окривљеног АА и у целости захтев за заштиту законитости браниоца окривљене ББ - адвоката Предрага Божовића и одлучио као у изреци пресуде.

Записничар-саветник
Снежана Лазин, с.р.

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Марина Антонић

Председник већа-судија
Невенка Важић, с.р.